

NAUCZYCIEL W WIELOKULTUROWYM ŚRODOWISKU

Czas, w którym obecnie znajduje się światowe społeczeństwo, określane jest „czasem globalizacji” i nie jest to określona metafora, a hipotetyczna ekstrapolacja podejścia do określenia strukturalnych i funkcjonalnych charakterystyk nowoczesnego międzynarodowego systemu i kształtującego się światowego porządku, gdzie funkcjonowanie i rozwój większości społecznych zjawisk, znajdują naukową refleksję w kontekście globalizacyjnych procesów, traktowanych jak bazowe tło nowoczesnego społecznego rozwoju.

Charakterystycznym dla teraźniejszych czasów jest to, że do rozwoju polityki edukacyjnej, w celu formowania jednolitej europejskiej przestrzeni edukacyjnej, większość krajów podchodzi z zachowaniem swoich osiągnięć w tych dziedzinach. Podstawową i główną siłą napędową tego procesu jest globalizacja - nowa ogólnoświatowa tendencja, dzięki której sposób życia, dystrybucja towarów konsumpcyjnych i idei standaryzują się na całym świecie.

Jednakże współistnienie różnych kultur, często zwaśnionych ze sobą, wytwarza wiele problemów ściśle powiązanych z integracją społeczeństwa różnych narodowości. Według koncepcji Janusza Kochanowskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce, „Skoro nie można uznać wyższości jednej kultury nad drugą trudno jest uznać wyłączną rację jednej lub drugiej strony kulturowego sporu. Zamiast rozstrzygać o wartości różnych kultur należy położyć nacisk na ich możliwe najlepsze współzycie”, można traktować jako bazowe w budowaniu społeczeństwa wielokulturowego.

W społeczeństwie wielokulturowym szczególnego znaczenia nabiera miejsce i rola jaką ma do spełnienia w nim nauczyciel, jakie powinien posiadać kwalifikacje i kompetencje, pozwalające mu na wypełnianie swoich funkcji zawodowych zapewniających tożsamość narodową swoich wychowanków, bez względu na ich przekonania, różnorodność religijną,

Czy wyznawany system wartości, z drugiej natomiast strony, powstaje konieczność budowy swojego autorytetu w taki sposób, aby zarówno nie naruszyć godności swoich uczniów, jak i nie marginalizować jednych przekonań ogólnoludzkich kosztem drugich.

Wielokulturowe środowisko oczekuje od nauczyciela wysokiego poziomu świadomości społecznej, rozumienia problemów ogólnoludzkich w aspekcie interaktywności różnych wspólnot i całych narodów. Zapobiega to najbardziej krytycznym zagrożeniom globalnym, takim jak: rozwiązywanie konfliktów przy użyciu przemocy i agresji zbrojnej, niszczenia środowiska, niekontrolowanego wzrostu populacji, rozprzestrzeniania się chorób cywilizacyjnych, bezrobocia, wykluczenia społecznego, ubóstwa.

Edukacja i potencjał intelektualny człowieka jawią się zatem, jako strategiczne źródła i są najważniejszymi priorytetami dla wszystkich krajów świata. Edukacja w tym sensie pojawia się jako czynnik sukcesu własnej tożsamości, jej aktywności, kreatywności i wolności.

W dzisiejszych czasach edukacja jest wielokulturowym wymiarem, ukierunkowanym na pełny rozwój przyszłych specjalistów. Młode pokolenia, ich wysoki potencjał możliwości, doprowadziły do konieczności kształcenia wysoko wykwalifikowanych nauczycieli, zdolnych zrozumieć własne dziedzictwo kulturowe w jego współzależności z innymi kulturami, w tym rozwoju szacunku dla różnic spowodowanych aspektami własnej kultury, religii, pochodzenia etnicznego, narodowości, statusu społecznego, umysłowych i fizycznych możliwości lub ich ograniczenia, poznania własnej kultury w szerszym kontekście globalnym, w taki sposób, aby zrozumieć i szanować innych ludzi, różniących się tymi czy innymi cechami, a także współpracować z nimi, w celu budowania lepszej, zróżnicowanej kulturowo i sprawiedliwej społeczności międzynarodowej.

Література:

1. Andruszkiewicz F., *Globalizacyjna koncepcja współczesnych innowacji (filozoficzno-komparatywna analiza modernizacyjnych procesów w edukacyjnych systemach Ukrainy i Polski)*. Autoryzowany przekład z języka rosyjskiego. Kijów, 2014.
2. Andruszkiewicz F., Oddziaływanie edukacyjne ważnym czynnikiem doskonalenia zawodowego nauczycieli. W: *Edukacja dla przyszłości w świetle wyzwań XXI wieku.* (red. R. Gerlach). Bydgoszcz 2017, s. 431 – 440. Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. ISBN 978-83-80-18-142-7.
3. Andruszkiewicz F., Kulik-Grzybek D.: Edukacja ustawiczna determinantem zrównoważonego rozwoju. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Seria „Organizacja i Zarządzanie”* z. 106. ISSN 1641-3466.s. 59- 68. Gliwice 2017.
4. Appadurai A., *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization* / A. Appadurai. – Minneapolis : University of Minnesota Press, 1996.
5. Chyżna O., Andruszkiewicz F., Słabko. Kształtowanie projektowo – technologicznej kultury w wielokulturowym środowisku. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Seria „Organizacja i Zarządzanie”*. z. 112 ISSN 1641-3466. s. 71- 74. Gliwice 2017.
6. Furmanek W., *Humanistyczna Pedagogika Pracy. Praca człowieka (z aksjologicznego punktu widzenia)*, Rzeszów 2013.
7. Iskierka S., Krzemiński J., Weźgowiec Z., Wykorzystanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych w procesie kształcenia ustawicznego, [w:] *Dydaktyka Informatyki* nr 8/2013. *Informatyka wspomagająca całościowe uczenie się*, red. A. Piecuch, W. Furmanek, Rzeszów 2013.
8. Jeżowski A.. *Przyszłość europejskiej edukacji* [w]: „Dyrektor Szkoły” red. A. Rękawek, 6/2011
9. Wojtaszczyk K. A., Jakubowski W. red., *Europeistyka. Podręcznik akademicki, Tom 2*, Warszawa 2012.
10. Kochanowski J. (Rzecznik Praw Obywatelskich w Polsce), *Wielokulturowość a wolność*, wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich na konferencji: „The Trans – (re) – lation of Law and Laws. Mediation.
11. Kołodziejczyk W., Polak M.: *Jak będzie zmieniać się edukacja. Wyzwania dla polskiej szkoły i ucznia*, Warszawa 2014, Instytut Obywatelski.
12. Wróblewska W., *Autoedukacja studentów w uniwersytecie- ujęcie z perspektywy podmiotu*, Białystok 2008.

УДК 371.311:811.111

Айзікова Л.В.

KEY STEPS IN IMPLEMENTATION OF THE SIOP MODEL IN THE PROCESS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES

У публікації викладено ключові етапи реалізації моделі SIOP у викладанні іноземних мов. Модель SIOP – це науково обґрунтований підхід, який забезпечує структуроване та сприятливе навчальне середовище для тих, хто вивчає англійську мову, з акцентом на одночасне викладання предметного контенту та мови. Модель SIOP є гнучкою і може бути адаптована до потреб окремих класів та учнів.

Ключові слова: *Sheltered Instruction Observation Protocol*, модель SIOP, викладання іноземних мов.

The publication outlines the key steps in implementing the Sheltered Instruction Observation Protocol (SIOP) model for teaching foreign languages. The SIOP model is an evidence-based approach that provides a structured and supportive learning environment for ELLs, with a focus on teaching content and language simultaneously. The SIOP model is flexible and can be adapted to fit the needs of individual classrooms and students.